

Bài 42

THỰC HÀNH : XÁC ĐỊNH TRÊN BẢN ĐỒ MỘT SỐ TUYẾN ĐƯỜNG BỘ VÀ ĐẦU MỐI GIAO THÔNG CHÍNH

I – MỤC TIÊU CỦA BÀI THỰC HÀNH

Sau bài học, HS cần :

1. Về kiến thức

Nắm được ý nghĩa của một số tuyến đường bộ chính và của một số đầu mối giao thông lớn ở nước ta.

2. Về kĩ năng

Xác định được trên Bản đồ giao thông Việt Nam hoặc Atlas Địa lí Việt Nam một số tuyến đường bộ chính và một số đầu mối giao thông lớn.

II – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC

- Bản đồ Giao thông Việt Nam.
- Atlas Địa lí Việt Nam.

III – TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hướng dẫn thực hiện bài tập 1

– Việc xác định các tỉnh, thành phố mà các tuyến đường bộ chạy qua là không khó, HS có thể thực hiện dựa vào bản đồ Giao thông Việt Nam hoặc Atlas Địa lí Việt Nam. Tuy nhiên, việc tìm ra ý nghĩa của từng tuyến đường lại không đơn giản, yêu cầu HS phải biết phân tích, tổng hợp kiến thức về các ngành kinh tế đã học, thậm chí phải vận dụng cả các kiến thức về vùng kinh tế đã học ở lớp 9.

– GV nên gợi ý, hướng dẫn HS thảo luận để rút ra các nhận định :

+ Quốc lộ 1 : chạy dọc theo chiều dài đất nước, từ biên giới Việt – Trung tới Cà Mau, với chiều dài trên 2000 km. Đây là tuyến đường dài nhất, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với việc phát triển kinh tế – xã hội và an ninh quốc

phòng của đất nước. Nó gắn kết các vùng lãnh thổ trong nước với nhau, đi qua các khu vực giàu tài nguyên khoáng sản, các vựa lúa chính, hàng loạt các thành phố và trung tâm công nghiệp. Quốc lộ 1 trong tương lai sẽ được nối liền với đường xuyên Á.

+ Đường Hồ Chí Minh có ý nghĩa thúc đẩy sự phát triển kinh tế – xã hội của dải đất phía tây đất nước.

+ Quốc lộ 14 : gần như chạy song song với quốc lộ 1, qua toàn bộ vùng Tây Nguyên giàu tiềm năng và là nơi cư trú của đồng bào các dân tộc ít người ở Tây Nguyên. Vì vậy, quốc lộ 14 có ý nghĩa quan trọng về kinh tế – xã hội và nhất là về quốc phòng.

Dự án đường Hồ Chí Minh đang được thực hiện, một phần cũng dựa trên cơ sở của quốc lộ 14.

+ Quốc lộ 6 : là con đường gần như độc đạo nối Thủ đô Hà Nội với vùng Tây Bắc. Đây là trục kinh tế của Tây Bắc có ý nghĩa sống còn đối với toàn vùng Tây Bắc cả về kinh tế, chính trị, xã hội và quốc phòng.

+ Quốc lộ 5 : nối Thủ đô Hà Nội với thành phố cảng Hải Phòng. Là huyết mạch đi qua trung tâm tam giác tăng trưởng kinh tế Bắc Bộ (Hà Nội – Hải Phòng – Quảng Ninh) thuộc vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc ; là hành lang kinh tế có ý nghĩa đẩy mạnh tốc độ tăng trưởng của toàn vùng, tạo điều kiện thuận lợi cho việc thu hút các khu công nghiệp tập trung, công nghệ cao.

+ Quốc lộ 279 là tuyến đường theo hướng đông – tây dài nhất nước ta. Có ý nghĩa về quốc phòng và phát triển kinh tế – xã hội của Trung du và miền núi Bắc Bộ.

+ Quốc lộ 9, từ thị xã Đông Hà đến cửa khẩu Lao Bảo dài 83km ; sau đó đi tiếp sang Xavannakhét (Hạ Lào) và liên lạc được tới vùng Đông Bắc (Thái Lan).

+ Quốc lộ 51 : Từ Biên Hoà đến Vũng Tàu. Đây là tuyến đường nối trung tâm công nghiệp Biên Hoà với khu nghỉ mát tốt nhất của Nam Bộ, thu hút nhiều công trình công nghiệp trọng điểm.

+ Quốc lộ 22 : là bộ phận của đường xuyên Á, qua lãnh thổ Việt Nam (tuyến A17).

+ Quốc lộ 80 : chạy ven vùng biển Tây Nam giàu hải sản và đi qua một phần tứ giác Long Xuyên (vùng lúa hàng hoá).

2. Hướng dẫn thực hiện bài tập 2

– Việc xác định các tuyến đường chính đi qua hoặc xuất phát từ các đầu mối giao thông là không khó, HS có thể dựa vào Bản đồ Giao thông Việt Nam hoặc Atlas Địa lí Việt Nam để thực hiện. Tuy nhiên, GV lưu ý HS phải xác định các loại hình vận tải chứ không chỉ là đường bộ.

– GV nên để HS thảo luận theo nhóm để tìm ra ý nghĩa của từng đầu mối giao thông vận tải.

+ Hà Nội : là đầu mối giao thông quan trọng nhất ở phía Bắc nước ta, tập trung các tuyến giao thông huyết mạch toả đi khắp các vùng trong nước và với quốc tế.

Về đường bộ có : các quốc lộ 1, 2, 3, 5, 6, 18, 32.

Về đường sắt có : các tuyến đường sắt trọng yếu đi Thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Lạng Sơn, Lào Cai, Thái Nguyên.

Hà Nội cũng là đầu mối lớn về đường hàng không và đường sông.

Vai trò đầu mối của Hà Nội chủ yếu do đây là thủ đô, trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá, khoa học – kĩ thuật hàng đầu ở nước ta.

+ Đà Nẵng : là đầu mối giao thông hỗn hợp của các hệ thống đường bộ, đường sắt, đường biển, đường sông, đường hàng không.

Là nơi hội tụ của quốc lộ 1, đường sắt Bắc – Nam, sân bay và nhất là cảng biển có ý nghĩa quốc gia và quốc tế.

Đầu mối này góp phần tích cực vào việc phát triển kinh tế – xã hội của các tỉnh miền Trung nước ta và một phần của Hạ Lào.

+ Thành phố Hồ Chí Minh : là đầu mối giao thông quan trọng bậc nhất không chỉ đối với vùng Nam Bộ và cả nước, mà còn có ý nghĩa lớn đối với các nước phía nam bán đảo Đông Dương. Quy tụ cả các hệ thống đường bộ, đường sắt, đường sông, đường biển và đường hàng không.

Về đường bộ : có các quốc lộ 1, 20, 22, 13,...

Về đường sắt : có tuyến đường sắt Bắc – Nam đi qua.

Đặc biệt, đây là đầu mối đường hàng không lớn nhất cả nước và cũng là đầu mối quan trọng về đường sông, đường biển.